

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU DEL "CENTRE CATALANISTA DE GERONA Y SA COMARCA,"

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Gerona	1 pesseta trimestre
Fora	1'25 id. id.
Estranger	1'50 id. id.
Un número 10 céntims	

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ
SABATERIA-VELLA 2-1.er

ANUNCIOS Y COMUNICATS
Preus convencionals

De tots los llibres, folletos, etc., que s' remetin á la Redacció, se'n donará compte en lo Setmanari

Any 2.^{on}

Dissapte 31 de Agost de 1895

BIBLIOTECA PUBLICA
GIRONA

Núm. 74

SECCIÓ GENERAL

FESTAS BANYOLINAS

Lo Regiment de S. Fernando

Ab motiu del embarch del Regiment de infanteria de S. Fernando, núm. 11 pera anar á Cuba en defensa de la integritat dels dominis espanyols, han publicat diferents periódichs grats recorts y patrióticas notas inseparables del brillant origen y primeras evolucions de aquest impertérrit cos de la marcial infanteria espanyola.

Mes en lo relat de eixos recorts y notas no hi figura el nom de Banyolas, com es de justicia, ja que en esta Vila se organisaren sas forsas; fills de ella y circumvehins pobles eran quins formaren sas primitivas filas y perque també eran banyolins son heróich quefé y esforsats oficials, que desde 'ls primers moments dirigiren aqueix brillant contingent, fill del entusiasme popular.

A suplir tal deficiencia va encaminat lo present escrit, que recomano á la benevolencia del lector, puig que despullat de tot valor literari, sols pot donarli oportunitat lo recordar las patrióticas ansias, que 'ls cors de nostres avis cobejaren al veure en perill la patria independència.

Tots sabem las arteras manyas de que 's valgué Napoleón I pera introduhir sos exércits en Espanya y la afectada amistat ab que acompanyava sos actes en vers lo govern espanyol, qui li corresponia ab una complacencia inexplicable; mestres la Nació guiada per noble instint y sa criteri se divorciava per complert dels procediments gubernamentals y jurava venjar la humillació que tals circumstancias li imposavan. La célebre jornada del Bruch, en que per primera vegada foren derrotadas las tropas napoleónicas, fou la paladina declaració de guerra llesada pel poble catalá contra 'l gran capitá del sigle, prescindint de las conveniencias, que poguessen interesar al govern superior de la nació espanyola. Est crit de guerra trobá agradable y simpátich ressó en totas las regions de la península, més en preferencia retrunyí extrepitós en las afraus catalanas.

Cada regió, cada comarca, cada poble produhí un héroe, qual missió providencial era personificar la universal animadversió popular contra la invasió francesa y salvar 'l honor patri menysprehat per un imperi que odiava nostras creencias é institucions y volia junyirnos com á esclaus al victoriós carro de sas conquistas. L' héroe de estos valls, lo terror de la host francesa en las comarcas garrotxanas del Ampurdá, fou lo digníssim prebere beneficiat del nostre monastir de Benedictins, lo Dr. D. Francisco Rovira, natural del vehí poble de S. Miquel de Campmajor, distingit oficial que havia sigut una dotzena de anys avans, de un cos de voluntaris, que prengué activa y gloriosa part en la campanya que Espanya, en 1793 sostingué contra la república francesa.

La perfidiosa conducta del govern napoleónich y las inexplicables complacencias ab que 'l corresponia 'l govern de Espanya, mal se avenian ab la regiliositat y patriotisme, de que estavan tan animats los nostres avis y menos encara ab qui, com Rovira, sentia bullir eixas nobles qualitats avivadas per lo foch sagrat de la independència patria.

Tantost arrivaren á esta Vila los primers rumors de la resistencia popular, gloriosament iniciada en lo Bruch, al peu de la montanya santa de Montserrat, aprofitant moments tan solemnes, lo Dr. Rovira ajustá als Banyolins en la plasa, surtint de missa maojr, pera dirigirlos sa inspirada veu, que acullida ab delirant entusiasme, doná per fruit la espontánea organizació de un contingent de 600 homes esforsats, que conduhí en seguida per l' orador á Girona, fou municionat

per la Junta provincial de guerra, posantse inmediatamente en campanya.

Lo nom de est contingent banyolí fou lo de *Tercio del Ampurdán*; son comandant lo Dr. Rovira, qui tenia per subalterns, fills de las principals familias de esta Vila y comarca, y per individuos la jovenalla animosa de Banyolas y cercans pobles. Son principal camp de acció era la Garrotxa ampurdanesa, desde 'i Pirineu á Girona, y son quartel y centre de operacions, un campament que establí á ponent del Estany entre Porqueiras y Rodeja.

De ell sortia lo Ters pera caure com famolenca llopada sobre 'ls convoys militars, que del castell de Figueras per Bascara anavan en auxií dels sitiadors de Girona; ó bé ab soptadas marxas é inesperats moviments, tan pronte desbaratavan los plans dels sitiadors de la immortal plassa, com se precipitava vers la frontera aniquilant las columnas francesas destinadas á assegurar las comunicacions del exércit invasor ab Fransa.

Bén poch tardaren los francesos en coneixer la importancia militar del Ters del Dr. Rovira, y quant debian témerlo; aixis com las autoritats espanyolas, espeçialment l' invicte Alvarez de Castro, compregueren bentost quant podrian confiar ab ell fins pera realisar heroicitats temerarias.

Tant brillants foren las empresas que portá á felis terme durant los dos primers anys de sa vida de campanya, tant lo terror que inspirá á la host francesa, que en just premi de sos reléants mérits, en 1810 se doná al Ters banyolí de Rovira la consideració de cos regular ab dret á ascensos y condecoracions, y reforsadas sas mermadas filas ab altres forsas populars dels regiments de Olot y Girona, al mando del ja tinent coronel Rovira, se deixá constituída la 4.ª legió catalana, 2.º secció de infanteria de línea.

Molt justa deu considerarse esta distinció otorgada á nostre héroe y á sa esforsada gent, quins desitjosos de demostrar, lo que la estimavan, ensemps que de enlazar mes encare 'l prestigi de son ben adquirít nom, imposantse nous sacrificis en aras de la patria, conquistaren nous llores, com lo de recobrar l' inexpugnable castell de S. Fernando de Figueras custodiat per forta y escullida guarnició francesa desde 'l principi de la invasió de Catalunya.

En efecte: en la nit del 41 de Abril de 1844 Rovira ab sols 360 veterans escullits de entre las filas de sa ferrenya forsa, s' introduhí en dita plassa de armas, apoderantse després de terrible combat, de aquella gran fortalesa, alcansant un triómf complet sobre la guarnició de totas armas, que vetllava per sa custodia. Sens dupte esta fou la mes celebrada de las accions de guerra, que portá á cap lo Dr. Rovira, consistint lo fruit de sa brillant victoria l' apoderarse de 2.000 presoners francesos, 350 pessas de artilleria, 400 cavalls, 30.000 fusills, l' arca de caudals, que contenia 60000000 de rals y altres efectes de guerra, que 'ls napoleonistas guardavan allí com á lloch segur en reserva, pera las necessitats de una campanya, que tanta sanch, desilucions y derrotas los hi costava.

Per tant gloriosa reconquista se concedí á perpetuitat al contingent del Dr. Rovira, 'l nom de *Regiment de S. Fernando*, nom del recobrat castell, considerat la clau de Catalunya y pér un real despatx, lo privilegi de usar en cada un dels angles de sa invicta bandera un escut divisat per un castell coronat per unas claus, gráfica representació de la reconquistada fortalesa y recort perdurable de la greu humillació pels héroes banyolins á las águilas francesas causada.

Veus aquí com y quant nasqué 'i gloriós Regiment de S. Fernando, l' ultim perentiu que 'l lliga ab la nostra Vila, y com sos llores inmarcesibles alcansats durant la guerra titánica de la Independencia, son altres títols de gloria pera nostra estimada Banyolas y comarcans pobles.

Llor etern á son primer coronel l' invicte Dr. Rovira y á quants patricis nostres formaren sas primitivas filas. Gloria á quants en lo deurs de aquesta centuria

han militat baix la noble senyera de guerra del benemerit Regiment de S. Fernando, siempre fiel guardador de sas brillants tradicions y 'i primer en cubrirse de gloria en defeusa del honor nacional.

Vulga Deu que en la manigua cubana continue somrientli la victoria, com no l' ha abandonat may en la Península y en lo Marroch modernament, y que pronte 'l pugan veure retornar de la gran antilla cubert de nous llores, dignes de las famosas victorias que 's registran en las páginas de sa brillant historia.

P. A.

Banyolas. Agost de 1895.

Lo Regionalisme y los partits polítichs

(Acabament)

¿Y qu' en resulta d' aixó? lo que 'ls gefes com á madrilenys que son, (1) casi tots volen. Aixís es que vegem á la juventut ensenyarli á dir los primers mots ab una llengua que no enten, á apendrer los fonaments de lo que 'ls ha de fer ser profitosos á la societat en castellá, veyém al mestre catalá enrahonar en llengua del seu poble ab sos deixebles en qualsevol acte de la vida privada, pero desde lo moment en que cambian de siti passant lo pedris de la porta de l'aula allavors, cambian de parlar y lo que la infantesa no enten en la llengua ab la que pensa, ho ha d' entendre en castellá, que apenas llegeix y si be sap llegir no la compren ¿que succeheix? que los que al acabar las primeras lletres s' han de posar á trevallar en qualsevol ofici per guanyarse la vida, no saben parlar ab pureza, ni menys escriurer, ni lo catalá ni lo castellá. Quelcom haurá vist algun petit escrit de molts obrers inteligents en lo ram en qu' es dedican, una factura, un rebut en que apareixen desastrosament barrejadas ab dos llenguas; seguint la corrent volían escriurer en castellá lo que pensan y de paraula refereixen en catalá y naturalment, aquesta traducció mental no es possible hi surti be. Y los que després de estudiar las primeras lletres segueixen estudiant, 'ls passa sino com 'ls altres de que acabo de citar, que hi queda tant encarnat en sa pensa la llengua borda que 'ls han fet apendrer, que sempre qu' han d' exteriorisar en la vida particular lo que pensan, per medi de la escriptura, sense darse compte de lo que fan, ho posan en castellá, tal com li obligan á fer en la vida pública ó academia, de modo qu' han d' estar traduhint continuament, traduccions de lo que sa inteligencia produheix al exteriorisar lo que segueixen entretinguts estudis gramaticals, que per no tindres á la punta dels dits fan fer alguns papers ridiculs, que 's podrian estalviar, si s' hagues après be una llengua, además de que no 's cau en lo contrasentit de que pera comunicarse ab un amic per medi de la paraula se fassi en catalá y fentho per medi d' un escrit, en castellá.

Veyem á un home del poble al que la fortuna no li ha dat medis pera instruirse devant dels tribunals pera esser testimoni ó jurat y com *no sabe hablar en cristiano* necessita intérpretes que no sempre son fidels á lo que es destinan y que 's prestan á no poch embolichs al tindrer que traduhir frases y tecnicisme que sols el qu' enten profundament en la materia pot ferho com cal, y ¿com voleu que falli lo jurat que no sap lo que diu l' advocat ni lo fiscal, ni ningú? aixó equival á posar la fortuna, la honra y la vida del reo á la sort.

Veyém á la premsa, á diaris y á publicacions independents publicadas en Catalunya, escritas per la Catalunya y llegidas en sa gran part per catalans, escritas en castellá, es á dir anant á buscar una llengua estranya tan pera el qui escriu com pera el qui llegeix, baix l' excusa de que lo castellá es idioma oficial, ó mellor dit perque lo han volgut fer *vellis nollis* idioma oficial.

Veyém tots los dias al legislador, esborrar d' una plomada nostras sagradas lleys civils, lleys respecta-

(1) Dich casi tots perque mes avall faré alguna excepció.

das per una gran corrua de centurias, lleys fillas d'aquella *rahó escrita* que feu baixar la testa á generacions enteras y se feu admirar per ingenis é inteligencias posteriors, *potser* mes avesadas á lo que tenian entre mans, que las que avuy lo remouhen com si fossin paperots vells.

Veyém per fi, y es lo mes sensible, avuy dia en que molts han convertit á las cátedras sagradas en tribunas de oratoria, ahont lluhir sos discursos, ferho en castellá resultant que sols pera las personas ilustradas es la paraula divina; lo poble incult que mes necessita de las sagradas instruccions, que mes treball se ha de menester pera enterarlo de las elevadas veritats del Evangeli y per lo molt que ho son es precís explicarlhí del modo mes clar possible, surt de la iglesia no mes ab la idea de si lo predicador tenia bona ó mala veu, si cridava ó no se sentia be, si lo sermó fou curt ó llarch, en fi, lo predicador s'ha pogut lluhir, la persona intel·ligent haurá pogut admirar la sua oratoria, y lo poble incult queda com avans, á no ser que succeheix lo qu' es conta d' aquella dona que sentí pronunciar *Nabucodonosor* ab motla forsa, al predicador, y tant se conmogué y aterrorisá que se li agenollá als peus en havent acabat, y fou la única paraula qu' *entengué* de tot lo sermó.

Que entre mitj del mon se segueixi aquesta moda de ferho tot en castellá mal'es, pero no tant grave com que s'prediqui en lo temple; la *rahó* nos ho diu com hem vist, y si aixó no basta, vegis l' obrar de Cristo y tots los Sants Pares y Concilis, particularment el provincial de Tarragona celebrat en 1635 que s' refereix d' un modo especial á la llengua catalana en la constitució *circa contionaudum lingue catalane*. (1)

De aquestas conseqüencias humillants pera tot pays que com lo nostre fou un dia lo senyor d' Espanya (y avuy es lo seu puntal) per mar y terra ne resulta, com he indicat, lo que 's caciels madrilenys volen, es á dir, fer perdre l' *esperit patri* de las regions que com molt be saben ells, es lo que los ha sostingut y sosté, pera tindre mes ample camp pera sas operacions, ab l' agravant de ferse servir als seus enlluernats sequaces, als que resultan humillats á las mateixas víctimas; es com als presoners de guerra que se 's fa tirar contra los seus mateixos germans.

¡Ah si los polítichs regionals, consideressin *sense passió* los papers ridículs que sos superiors los hi fan representar, com los abandonarian y se reduhirian á defensar y arrelar lo molt que hi ha que fer dintre de casa! Allavors ja no veuriam en lo Regionalisme aquestos inconvenients qu' ara li troban ó millor dit volen trobarhi. Ne es lo Regionalisme aquell sistema de govern qu' ells diuen que fa quatre ó vuyt sigles atrassat, ni consisteix en penjar la llumanera en mitj dels salons, ni posar lo porró á la taula, ni defensar lo de si los consellers se poden posar lo barret devant del Rey ab altrás tantas cosas superfluas ab que nostres enemichs volen ridiculizarlo, fentlo apareixer com una joguina. Lo verdader regionalisme, com he dit consisteix en estimar á la patria, ennoblir sos habitants y no permetre que se li robi lo seu honor, las sevas riquesas y la seva personalitat. Si aixó consideressin los que s'afanyan perá accontentar al seu caciell no tindriam tans criats y jornalers sense paga que s' en lo que s' assemblan los polítichs aludits. (2)

Al dir que tots los partits s' oposaban al Regionalisme per esser madrilenys, he fet excepció d' alguns, veyám quins son aquestos y com se portan.

Los partits polítichs que mereixan lo nom de fals, á que 'm refereixo son la federació y lo tradicionalisme, partits ó millor dit, formas de govern que voltejan al Regionalisme sense que may pugan tocarlo.

De lo fins aquí indicat se segueix que lo Regionalisme pera qui passi de lo científich á lo prácticich es precís que s' personifiqui en quelcom entitat que porti sa ensenya, y com no es una idea exclusivament política, repesch, qualsevol que sia la forma governamental del Estat, ab ella s' armonisa (3) sempre, la doctrina regionalista; tan se enclou dins d' una monarquia representativa, com d' una monarquia democrática ó parlamentaria, ó d' una república unitaria ó federativa, per aixó he dit que la federació y lo tradicionalisme son los qui mes s' acostan al Renalisme ab tot y las grans diferencias qu' entre los primers y lo segons existeixen.

La federació constitueix lo govern que regeix varis estats ó cantons independents, en lo que tenen de comú y general, deixant á cada un d' ells la facultat de regirse en lo que s' refereix al dret públich y privat qu' especialment los interessa, de qual exposició se deduheix que la federació no deu considerarse com patrimoni *exclusiu* de la democrácia republicana com

molts erroncament suposan. De modo que convé ab lo regionalisme en condemnar tota centralisació política y administrativa com oposada al desenrotll dels interessos individuals y al progrés dels pobles, reprovan tota participació del poble soberá en los assumptos que resolen millor per si mateixas las petites agrupacions que viuen dintre d' un territori determinat y estudian y tractan de donar solució á un problema consemblant de sociología, encara que desde punt diferent, perque la federació atent á la organizació política y á las puras formas gubernamentals, y lo Regionalisme compren tot l' ordre social, civil, polítich económic, históric consuetudinari, tradicional y literari dels pobles sent indiferent á las formas de govern, per mes que algunas lo afavoreixen més que las altres?

Per lo tant si existis un partit federal y hasta el qu' avuy existeix, que s' despullés d' aquet ropatje ab que actualment s' el coneix que no fos aquet federalisme pactiste podria molt be lo Regionalisme trobantse entre espasa y paret amistantarse ab ell, á pesar de las molts diferencias qu' entre abdos existeixen, diferencias que ab molta claretat esposa En Brañas en la citada obra *El Regionalismo*, que no copio pera no esser massa llarch.

Un partit que te per nom *carlisme* y per apellido *tradicionalisme* es en sa *pureza* un altre que te un peu dintre lo Regionalisme, á ell deu la vida, fora d' ell no te *rahó* d' esser, y així ho han comprés los seus gefes los qui en sa propaganda, per exemple ultimament lo senyor Mella, tot lo seu treball consistí en armonisar abdos ideas. Ademés crech que cap de sos sequaces ho será per la *rahó* de que lo seu representant es tal ó qual, lo que seria una cosa ridícula, sino perque aquet ó aquell sosté tal programa determinat, sent aixís ¿que fa son gefe la primera cosa sino jurar los sagrats furs? lo *tradicionalisme* que abandoni aquesta idea, cau per sa base, de modo que convé ab lo Regionalisme en considerar y tenir prescritas las condicions y diferencias de rassa, historia y costums, establint la *autonomia administrativa*, pero s' aparta de nostra causa en proclamar la *centralisació política* son lema es en part igual al nostre *Fe y Patria*, al regionalista li basta aixó; aixó simbolise y resumeix la seva causa, aixó defensa, lo regionalista presindeix de la persona que pot donar lo seu *desideratum*, lo *carlista* ó millor dit lo *tradicionalista* vol que li dongui lo qu' espera *un rey*.

Aixó no vol dir que 'l regionalista s' hagi d' afillar ó tan sols aficionar á alguns d' aquests partits, no; lo verdader regionalista no n' ha de mirar cap; *pro aris et focis* es la seva ensenya, sols vull dir si alguns dels partits avuy existents hagués de posar en práctica lo sistema Regionalista, los qui mes potser ho farien, per estar mes aprop d' ell, serian á mon entendre aquestos dos.

JOAQUIM M. THOMASA Y DE SUBIRÁ.

(Del *Setmanari Catalá*).

CORRESPONDENCIA

Sr. Director de LO GERONÉS.

La Sellera Agost de 1895.

Molt distingit y apreciat Sr.

Aficionat sobremanera á tot cuant puga contribuir á fer conèixer y estimar á nostra benivolguda Catalunya, patria afortunada dels Vicents de Ferrer, dels Ramons de Penyafor, dels Olegaris, dels Berenguers y dels Vifredos, no puch menys que donar noticia als lectors de son periodich, de la excursió que portarem á cap á primers de aquest mes, alguns joves entusiastas catalanistas de Aqueixa. Tinch de fer constar que entre ells hi havia dos joves sacerdots, que 'ns honrarem moltíssim ab sa apreciable companyia.

Los excursionistas passant per lo Pasteral, Montglós y Lloret Selvatge, de quals punts n' hi parli no fa molt temps nos dirigire má alguns punts de las Guillerias. Passarem per Susqueda hont poca cosa hi tinguerem que admirar. Conta la tradició, que passant una vegada per allí Nostre Senyor junt ab san Pere, donaba nom á alguns punts que encara no 'n tenian, y sant Pere dirigintse al Sr. y senyalantli aquelles terras, li digué: senyor aixó se hos queda; donchs bé, que s' digui Susqueda li respongué 'l Senyor. Y així quedá batejat aqueix poble.

De Susqueda pujarem cap á la ermita de Montdoys arribanthi á entrada de fosch. Mirada á cent pasos de distancia desde lo camí de Susqueda, presenta una perspectiva fantastica, sembla talment lo antich castell de algun rey moro. Consta de la casa del ermitá y de una bonica capella restaurada fa uns cuarenta anys segons nos digueren, per un canonge de Lleyda qual nom sento no recordar. Se descubren de Montdoys, desde las montuosas crestas de San Segimon y las Olletas, fins á las islas Medas. Se ven Carós y la casa del celebre D. Juan de Serrallonga. Se presentan allí sota fent tortas y retortas las platejadas aiguas del Ter. Es Montdoys un santuari poch visitat, perque es poch conegut; hi solen pujar alguna que altre vegada, algun dels veranejants de Sant Hilari Sacalm. Marxarem havent dinat, tor-

nant cap á Susqueda; y havent atrevesat lo Ter, pujarem cap al Santuari de la Verge del Coll, arribanthi á las nou del vespre.

Es una antigua y artistica capella qual historia es bastant curiosa é interesant. Era á principis del sigle X; epoca en que 's fanatichs sectaris de la mitja lluna ensenyorejats de nostre península. Entre 'ls braus y esforsats capitans que 's mogueren guerra, se feu celebre principalmente en Catalunya, D. Benet de Cabrera, qui habent perseguit á una partida de moros y tinguentlos ja á punt de rendirse, fou ferit en lo coll, quedant sens esperansas de vida. A las horas fou quant després de invocar á Maria dient: Verge del Coll ajudaume se li aparegué eixa gran Senyora y lo consolá ab eixas paraulas: «Benet no temias, aquí estich jo per auxiliarte. Te has peleat y pelesas per lo honor de mon estimat fill y tambe per lo meu; tu ja may has fet obra ni emprés batalla alguna sens implorar nostra labor: tu sempre me has estat fiel y no hrs desmentit jamay lo amor que 'm profesas; tu finalment acabas de implorar lo meu ausili: en premi donchs de tanta constancia, te participo com desde est moment quedarás curat de la tua ferida mortal y en estat de continuar las tuas operacions de guerra. Demá farás entrar á tota la tua gent en batalla y per la mia intercesió alcansarás contra dels moros completa victoria. Finalment es la mia voluntat, que en aquest lloch fasis una capella á honra mia, en la que concedirá un sens número de gracias á cuants justament me las demanin.» Dit aixó desaparegué, D. Benet curat enterament desde las horas peleá lo andemá contra dels moros alcansant completa victoria. En seguida se presentá al Abat del Monastir de Amer, participantli tot cuant li havia succehit. Convensut aquest de la real y verdadera aparició, contestá á D. Benet aprobantli y alabant lo sua resolució de fer eonstruir la capella en honor de la Verge Maria, baix lo titol del Coll, prometentli ademés que luego de conclós dit Santuari, enviaria á ell alguns monjos, com en efecte ho cumplí, permaneixent aquestos allí fins al any 1482, alabant al Senyor y á nostre Mare la Verge Santísima. Asociats luego á D. Benet varios altres caballers, empréngué la construcció de la capella, succehit un dels majors miragles; puig en lo mateix lloch hont debia edificarse la capella, se trobá tota la pedra necessaria ja tallada y arreglada á punt de obrarla. Alentats D. Benet y sos companys per un tant grant miracle, lógraren acabar ab molt poch temps aquella. Tal es la historia y origen del actual santuari de Nostre Senyora del Coll. Va sense dir que son innumerables los favors que dispensan á sos devots, com ho proban las molts ddivas que se li oferexen, ab igual que 's moltíssims retaulons y altres objectes que adornan aquelles parets.

Despres de oir missa y un cop esmorsats, pujarem, passant per lo coll de Nafre, á la elevada y pintoresca montanya de Sant Gregori, desde hont baixarem á dinar á la tant renombrada font del bassi de la Sellera. anant després á Eixa per descansar un poch de las fatigas del viatge.

Reposats que forem un parell de dias, continuarem la excursió dirigintnos cap al celebre y popular santuari de Nostre senyora de la Salud passant per Amer, Las Planas, y Sant Feliu de Pallarch. Allí al peu de las Planas visitarem la hermosa cascata de Santa Magdalena, anomenada vulgarment lo *mal pas*: Es l' aigua de la riera que salta de una penya á uns 35 ó 40 pams de altura, produint al caure una especie de boyra ó broma baixa d' aigua, ocasionada per las divisions y subdivisions de la mateixa. Hi ha sota la cascata, com se suposa, un gorch espantós per sa profunditat y amplaria: una petita catarata. Passa per sota la cascata y penya un camí pea atravessar la riera, enrramat ab algunas matas de boix y de bern que 'l adornan y 'l fan ser menos perillós de lo que seria sens ellas. Es un paisatge verament poétich, plé de magestat y bellesa, ja per lo encantador cop de vista que ofereix al visitant, ja per lo gran ruidó del aigua. Antes d' arribar á sant Feliu, passarem prop de la escarpada montanya hont hi existia en altre temps lo celebre castell feudal d' Hostóles. Recullirem per allí eixa antigua tradició sobre l' ultim senyor que habitá lo castell. Era aquest cruel en estrem, tenia sempre en lo castell tres forcas preparadas per penjarli als qui ni fessen alguna per insignificant que fos; succehi una vegada que un fulano de Sant Feliu lo va incomodar ab una petita cosa, y ell cremat en extrém, maná posarlo á la forca; per qual fet irritats los de Sant Feliu, y buscant ocasió favorable per venjarse d' ell no tardaren en trobarla cert dia que aná á dit poble desprevengut matantlo á pedrades. Així fini lo senyorial castell d' Estóles: Seguint nostre camí y un cop esmorsats á San Feliu empengueren la llarga y drete pujada que conduceix á la Salud, arribanthi al punt de mitxdia, despres de saludar á la Verge ab mil vivas y alzar mil voltas nostres botellas durant la pujada. Sortiren á rebrennos y demanarnos; per lo viatge, lo hostaler Joseph Bosch y sa esposa, los quals per son magnífich tracte logran conquistarse las simpatias de tots los que van á visitar dita hermita. Reflets un poch del cansanci del viatge, anarem á visitar á la hermosa imatge de la Verge de la Salud, sentli nostras devocions. Es la Salud, una bonica capella ab lo frontis de pedra picada y ab la portalada d' ordre dórich, te un magnífich y espayós camaril, y la hermosissima imatge de la Verge, te casi uns uou pams d' alçada. Los innumerables exvotos, ciris y altrés presentalles que s' hi veuen, manifestan la devoció y l' agrehiment dels fiels que los moltíssims favors y beneficis que han rebut de la verge. A un costat de la capella hi ha la casa del hermitá, y al altre, lo hostal y habitacions per las molts personas que hi pujan durant l' hivern. Desde la galeria de dit hostal, se descubreix un magnífich panorama; se pod'n contemplar desde las elevadas montanyas de Camprodon, fins lo pla de las ciutat de Girona, golfo de Rosas,

(1) Jaume Oliveras.—Demostració de com l' Iglesia vol que la doctrina catòlica s' ensenyi y propagui en la llengua que parla 'l poble etc.

(2) Tinguis present la segona advertencia.

(3) A Brañas «El Regionalismo».

castell de figueras, etc., etc. En habent dinat, anarem a brenar la font que 'n diuen dels *escayons*, mol notable per lo bona y fresca que 's sa aigua.

Es verament fascinator lo aspecte d' aquells paisatges y d' aquelles montanyas. Per tot se presentan espesos boscos, escarpadas montanyas y profundas valls, cubertas d' herba y de flors. Per una part, entre frondosissimas faixedas hont no ha pogut penetrar may la llum del sol, van anguilejant abundosos torrents en quals cristallinas aigües juguineixan petits y llugerts peixets, que s' aixisen sentir entre 'l murmur de l' aigua y 'l vent que mou las fullas, la armonisa veu d' algun aixerit aucellet que saltant de branca en branca canta sos amors. Per altre, se extenan verts y extensos prats alfombrats per la ufanosa y petita herba, hont surten a pasturar y jugar los conills y llebras dels voltants. Aquí, se veu una colla de bous que pastoran, fent sonar sas esquerdades espellassas porque no 's perdin, y al pastor que toca son fluviol essentat sobre una aspre roca inclinada al cim d' un torrent. Allá se descubreix una masia asentada al costat de una penya, ab una porta que ab la filosa a las mans está guardant los tossinos, deixant sentir de tant en tant una bonica cansó del temps vell. Mes allá s' arriban a ovirar alguns esparvers que volatejant per aquells cims y donant de tant en tant alguns xisclets, esperan la ocasió favorable per tirar-se sobre una llocada que va picant los grans y las cucas alli al peu d' una caseta. En un fondo camiral se omen cascabellejar los matjos d' algun tragner. A un costat de la montanya, entre un sol devorador y alsant sovint sas botellas se veu las dauradas espigas una colla de segadors; mentres allí se veu cliquejar los gosos de uns afadigats cassadors.

Despres de haber contemplat totas aquestas bellesas de la naturalesa, nos pasarem a brenar en la sobredita font, y seguint la senda avall, anarem a veure lo antich roure hont encara hi ha penjada la gabiá de ferro dins la qual habia estat ficada la testa del célebre lladre en Farriol, fins are fá poch anys en que l' amo de la masia anomenada la Casassa, se l' emportá a casa seva hont la pot visitá lo viatjant. Essent ja molt tart y tornant cap a la salut, observarem un bonich fenómeno que 'ns agradá moltíssim. Comensá a posarse broma baixa, y al posar aqueixa al peu d' una serra a uns 50 pasos de distancia de nosaltres, se formá allí un hermos arco-iris, que desapareixia al desapareixer la boira, y tornaba a formarse tantas quantas vegadas tornaba passar la boira per allí. Ab aixó, donarem fi a la excursió del primer dia, tornant cap a la salut. Lo andemá a las 8 del matí, en honor de la Verge de la Salut y en acció de gracias per beneficis rebuts, cantarem dos misas ab tota la solemnitat que 'ns fou possible; y dich que 'ns fou possible, porque no foren tan lluhidas com costum dret a esperar, en vista de la promesa que 'ns feu y no complí, certa persona mol caracterizada, de Sant Feliu. Tinch de creurar que tindria un motiu molt fort y rahonable, per no complir la paraula d' honor que 'ns habia donat.—Essent a la tarde anarem a visitar lo pintoresch poble de Rupit. Está asentat sobre penya en una petita y fonda vall y rodejat de montanyas; rodalan allí a sos peus las claras aigües de la riera que va cap a Susqueda. Vinguent per lo camí de Sant Feliu ó de la Salut, s' hi entra per sobre de una llarga penya trevallada a manera d' escala, lo que ha motivat segurament lo que se vol dir, que a Rupit no s' hi entra ni per mar ni per terra. Lo nom Rupit ve segons poguerem col-legir del llati *rupa*, *ca.* que vol dir *penya*. Ben son origen al temps del feudalisme, en que 'ls senyors per defensarse dels moros ó d' altres senyors enemichs seus, reunían tots sos vasalls a prop seu, habentse format així molts de pobles. Encare se veuen allí al cim d' una elevada penyatera que hi ha al mitx del poble, los restos del antich castell feudal dels condes de Ijar, marquesos de Rupit. En va buscarem documents que 'ns diguesen las gestes d' aquells condes, puig nos assegurava que no feya molts anys se habia totalment incendiat la casa en que 's guardaban dits documents. Se conservaba encara no obstant una escriptura que 'n feya menció, pero no coneguent sos caracters son valor historich la tirarem al foch. En lloch trobarem res que 'ns pogués donar un poch de llum per lo que desitjábam, tinguent que retornar ab recansa cap a la Salut. Es notable sa iglesia parroquial, principalment per son artístich y bonich frontis y també per son elevat y magnífich campanar. Al despedirnos de Rupit anarem a refrescar-nos un poch al hostal que hi ha al costat de la penya escalada, hon poguerem observar que tal vegada no estava aplicat sens motiu alló que se sol dir, que a «Rupit ben pagat y mal servit.»

Lo dimecres despres de haber oit dos misas, esmorsarem y 'ns dirigirem cap al Santuari de Cabrera. Escamarlat sobre una caynada y elevadissima cinglera, senyoreja dit santuari tota la plana del voltant. Es un dels punts de catalunya que oferexen mes bon cap de vista al ull del observador. Si s' escua un dia seré se descubreix desde allí casi tota la plana de Vich y provincias de Barcelona y Girona. Ovirarem las montanyes de Montseny y de Montserrat, las poblacions de Vich, Maulléu, Roda, Torelló, Sant Pere de Id., Conangllet, Olot y moltas altres; ab mil blancas masias escampadas de asi d' allá com un estol de coloms y ab molts ermitas que coronan aquellas serras. Se veu també lluentar lo riu Tèr que va serpentejant magestuosament per aquella plana. Desde la base de la penya fins al cim, hi ha per pujarhi un bon camí, que consta de 25 colzades, 15 en un costat y 10 en l' altre. La arquitectura de la Esglesia es pur estil bisanti, y ha sigut novament restaurada are fa 4 ó 5 anys per lo Exm. é Sr. Morgades y Cili, actual bisbe de Vich. La imatge de Maria hermosissima al igual que lo restant de la Capella. Si un vol mirar la vista a baix del cingle, se veu obligat a retirar-la en se-

guida, puix lo profundo abisme que apareix allissota, arriba a causar estupor. Hi ha en dita cinglera un punt hont s' hi observa un fenomeno mol singular. Se tira a l' aire un mocador, un barret ó cualsevol altre objecte que no sia masa pasat, y 'l vent lo fa volejar algunas estones, tornanlo per ultim al mateix puesto d' hon habia sortit. A pochos pasos de la ermita, en una pendent de la cinglera, se veu un trós de penya mes surtida que l' altre, ahont se pot baixar encare que es molt perillós. Allí hi ha la cova hon fou trovada per dos cabras, la imatge de la Verge de Cabrera. Essent a la tarde nos sorprengué a Cabrera, un furios temporal. Los trons y 'ls llamps retrunyian tan espantosament per aquellas cingleras, que apareixia que habian de caurer arrasades. Quedarem tant prendats de Cabrera, que resolguem quedarn shi fins lo andemá pero uua espesa boira nos privá de recrearnos mes ab aquells encantadors paisatges, tinguent que retornar a la Salut y prometentnos tornar a visitar Cabrera una altre ocasió.

Ferem també una excursió al *Far*, qual penyatera es molt semblant a la de Cabrera. Es també de una alsaria gegantesca. La vista alcanza a dominar desde allí la major part de las provincias de Girona y Barcelona. Está coronada per una pintoresca ermita, ab una preciosa imatge de Maria que está donant de mamar a son fillet. Dita ermita está resguardada dels llamps que ab molta frecuencia cauen per allí; per medi de dos parrarayos. No poguerem detenirnos gáyre a contemplar las bellesas de aquesta montanya, a causa de haberse posat boira y per haverse desencadenat una horrorosa tempestat que 'ns atrapá a un quart y mitj del Far dintre una espesa roureda perillissima per los frequents llamps que allí cauen. Nos feya encare molt mes terrible la tempestat, la espesa broma baixa que no 'ns deixava veure allí hont anavam. En mitj de aquella boira que desde 'l cim de la penya veyam sota de nosaltres cubrint aquellas profundas valls, semblavam sols en lo mon y perduts en la immensitat del Océa. Per espay casi de mitja hora tinguérem que anar caminant entre 'ls esgarrafosos xiulets d' un vent impetuós, que agitant lo sim d' aquellas espesas bocurias, y juntant sa veu al esferehidor ruido dels trons que feyan retrunyar aquellas montanyes, y ab dolorosos crits dels fugitus aucellets que espantants anaban a refugiar-se a mes seguras selvas, nos unplan de terror. Mil llamps crusaban la atmósfera, serpentejant al cim de nostres caps, y ratllant de tant en tant algún altivol roure pel nostre costat. Además una forta y espesa pluja, mesclada ab sechs grans de pedra, caygué sobre nostras espalllas, deixantnos miti atuits. No hábia passat encare la tempestat, quant lograrem arribar a la masia anomenada *las Vinyas*, quals masovers se portaren molt noblement ab nosaltres; nos deixaren roba per mudarnos, y eucengueren en la ilar un gran foch nos escalfarem, axugarem nostres robes, y retornarem cap a la salut essent ja prop de fosch. Al arribar frente al Santuari, entona rem una Salve en acció de gracias a la Verge per haber sortit sans y salvos de aquella tremenda tempestat.

Essent al andemá, despres de habernos despedit de la Verge ab algunas parts de Rosari, la Salve y 'ls goits, marxarem cap a nostres cases, contentíssims de haver fet aqueixas expedicions, y proposant tornar visitar aquellas montanyas a no tardar.

A Sant Feliu sapiguérem que a Cogolló se habia descubert no fa gayre unas monedas molt antigüas de plata y de coure dintre de unas sepulturas molt estranyes, que per los datos que 'ns donaren, serian tal vegada sepulturas romanas. Convindrà donchs que dintre poch se fasi una excursió allí, per estudiar eixas sepulturas.

De vosté s. s. q. b. s. m.

R. D.

Noticies

Oficials

AJUNTAMENT—Lo dimecres passat, se reuni l' Ajuntament, baix la presidencia del Alcalde Accidental D. Hortensi Bajandas, ab assistencia dels concejals Srs. Sabat, Llapart, Prat, Carreras, Massagner, Garriga, Pla, Salvat, Boxa y Cat.

Llegida y aprobada la acta de la sessió anterior, se prengueren los següent acorts:

Aprobar varis comptes, y la distribució de fondos pera el proxím mes de Septiembre, en cantitat de 37.819 pessetas 95 centims.

Elegir per sorteig pera cubrir las vacants de la Junta Municipal, los Srs. D. Domingo Salas, D. Esteban Seriná, D. Joseph Mas y D. Francisco Castelló.

Donar permis a varis propietaris pera realisar obras en llurs casas.

Cambiar las tuberias de desaygua del Teatro y traure a concurs las obras d' emblanquiment de la Preso.

Rebaxar lo tipo del tant per cent que ha de abonar D. Joan Llonch, per la cessió del Teatro.

Encarregar a la Comissió de foment que redacti las bases pera 'l nomenclament de Mestre de Casas municipal.

—La Comissió Provincial en la sessió celebrada lo die 28 del present va pendre los acorts següents;

Aprobar los comptes de bagatges de Baget, La Bisbal, Cassá de la Selva, y Besalú.

Retornar a D.ª Clara Coll y a D. Joan Vilaplana, Encesa y C.^{ia} los diposits fets pera garantir lo suministro de farinas al Hospital, durant lo segon semestre de 1894-95.

—Dimecres va reunirse la Diputació en ple, y se reuniren las

comissions pera dictaminar sobre los asuntos que han de ser objecte de examen y discusió durant las actuals sessions extraordinarias.

—Lo «Diari de Barcelona» en son número de diumenge publica una llarga gazetilla en la quina ocupantse del R. D. del 17 de Julio últim dona compte de la rahonada exposició dirigida al Sr. Ministre de Gracia y Justicia, per la Cambra de Comers, l' Institut Agricol de Sant Isidro, l' Ateneo, lo Collegi d' Adv. cats., la Academia de Jurisprudencia Llegislació y las Asociacions de Propietaris de Barcelona, demanant la suspensió del meritat R. D. y que 's respeti la Lley orgánica del Notariat; y despres de demostrar la justicia d' aytal petició acaba la gazetilla ab lo següent párrafo.

«Digne es donchs de aplaudiment la conducta de las entitats respectables qu' ab moderació, interés, y rahó indisentibles, han acudit al Exm. senyor Ministre de Gracia y Justicia, fentli aquestas y otras atinadas observacions. Y no menys digne d' elogi es la serena conducta seguida per la digna Junta Directiva del Il. Colegi Notarial, que presideix lo Sr. Soler y Plá. Ja quina sab defendre ab energia los intereses vulnerats del Cos Notarial, sense cridoria, y sense deixarse portar per l' entusiasme irreflexiu d' algú que no deu oblidarse del respecte que 's deu als superiors gerarquichs, donchs los notaris serán tant mes forts com mes correctament obrin y que 's trobarian perduts lo die que pera repellar una ilegalitat, se sortissen del terreno legal.»

Per la nostra part aplaudim aixi mateix l' actitud de las respectables entitats esmentades, ab tan mes motiu quant la disposició ministerial no les afecte de un modo tan directe y concret com al Collegi Notarial de Catalunya, essen: en conseqüencia de esperar que aquesta respectable corporació, seguint lo camí que aquellas li han senyalat, vetllant pels interessos dels collegials y pels generals del pahis, adoptará en Junta General los acorts que 's creguin conduents als fins de la meritada petició.

Per axó si que 's necessita la serena, ensemps que energica y respectuosa conducta de la digna Junta Directiva del Collegi que presideix lo senyor Soler y Plá defensor decit dels interessos de la classe.

Es de sentí que dita Junta, segons se despren de les paraules ne la gazetilla que hem transcrit, s' hagi crehut mortificada per quelcom ocorregut entre 'ls collegiats. Encare que no n' estem segurs, es facil que ab aytals paraules se fassi referencia a certa reunió extreoicial, insinuada, segons s' ha fet publich per mol poch Notaris, lo die dotz d' aquets més, quina reunió fou organizada per alguns, que moguts sens dupte per son estussiasme en pro de la classe y ab tola bona intenció, prescindiren potser de la Junta Directiva, son superior gerarquich, com sembla justificarlo lo fet molt significatiu de no haverhi assistit cap dels dignissims individus de dita Junta. Te aquesta a la seva disposició l' article 116 del Reglament que expresament faculta als Collegis Notarials, pera reunirse en Junta General y per lo mateix s' ha de, suposar que no haura vist ab bons ulls la indicada reunió de uns quants sense cap resultat prrelich.

—Una important publicació professional, que ha tingut ocasió de veure los ejemplars de mostra dels nous duros y sellos espanyols, fa la següent descripció:

«La nova moneda es un verdader trevall d' art, que, si no supera, iguala a las majors portadas a cap a Fransa y a Inglaterra. Lo retrato del rey, admirablement grabat, te aspecte de grandiositat y está exent d' aqueixas nimietats que distrahen la atenció de la linea general. Reproduheix ab fidel exactitut lo semblant, idealisat ab l' encant que presta 'l verdader art, sense adoleixer, per tant, del servilisme inherent a eixa escola naturalista avuy tan en boga entre alguns dets amants de las Bellas Arts.

Está vist en gran, en una paraula, y ajuntats los plans de la moneda ab sobrietat, y ab un relleu de escassissima importancia s' ha obtingut en ella l' efecte del busto, fins lo punt de semblar, per son clar-fosch, una d' aquestas medallas del antich art tan apreciadas per los coleccionistas.

Los accessoris contribuixen també eficazment a son aspecte artístich. La lletra es de la anomenada monumental romana, de rara perfecció y al revés heráldich conserva 'l tipo del gust dominant en la época de Charles III, de tan felis recordació pera las Bellas Arts a Espanya, y molt especialment pera la escultura y grabat en buyt, al que tan grans impuls doná aquest monarca a favorint las aptituds del gran Prieto, son grabador general.»

Units en lo nou Centre técnic de la Casa de la Moneda sa acunyació d' aquesta, y la estampació del sello del Estat en sas varias formas, vindrán a coincidir los nous duros ab los nous sellos de Correus.

«Se parla ja—diu la publicació quals informes seguim—d' un preciós sello de correus grabat per Maura que ha de produhir la viva y general impresió que causen las verdaderas obras d' art que per medi dels poderosos medis de la industria se fan arribar al alcans de la admiració universal, y se sab que ab aquest objecte s' ha montat un nou taller dotat de máquinas pera la estampació calcográfica, y que quant se trobi instalats altres útils privilegias que s' han demanat y s' esperan dels Estats Units, ab los que 's completa lo material mecánich necessari, s' estampará en nostra Fábrica Nacional los únichs sellos que per aquest sistema s' imprimirán a Europa, y que seran, per consegüent, los que solzament podran sosteair la comparació ab los procedents del continent americá, que tan universalment y ab tanta rahó s' enlayran.»

—J. LLINÁS Y C.^a—BANQUERS.—*Ciudadans*, 16.—Compran ab benefici cupons d' Exterior, Cubas y altres. Compran y venen valors al comptat. Reben ordres de Bolsa. Obran comptes corrents ab interés.

—CASA D' ESTALVIS DE GERONA.—*Ciudadans*, 16, y *Llebre*, 2.—Imposicions al 5 per 100 desde 10 pessetas.—Id. al 3'50 per 100 desde 1 pesseta.—S' admeten los dilluns, dijous y dissabtes de 9 a 1 y 'ls diumenges de 10 a 12.

Pera les devoluciones les matexos dies y hores.—Se proporcionan gratis prospectes pera 'ls altres details.

L' UNIÓN AGRÍCOLA, INDUSTRIAL Y COMERCIAL.—*Emissió de 20.000 accions de 125 pessetas una.* En les oficinas de la casa de banca J. Llinás y Companya, queda oberta durant les hores de despatx que la mateixa té establertes, la subscripció a les espressades *Accions*, y se proporcionan los prospectes y demés noticies que 'eecessin.

SECCIO D' ANUNCIS

SECCIO RELIGIOSA

SANTS DE LA SETMANA.

Dissapte.—31 S. Ramón Nonat card. y cf.
 Diumenge.—1 XIII N. S. de la Consolació.
 Dilluns.—2 S. Antelí m. y s. Esteve rey y cf.
 Dimars.—3 S. Nonito bisbe y s. Simón Estilita.
 Dimecres.—4 S. Casto m. stas. Cándida Rosa de Viterbe
 Dijous.—5 S. Llorens Justina b. y sta. Obdulia v.
 Divendres.—6 S. Onesiforo m. s. Fausto m. y s. Vicens.

QUARANTA HORES.

Avuy se troban en la iglesia del Hospital.
 Demá comensaran en la iglesia de las Bernardas.

SECCIO COMERCIAL.

Mercat de Gerona del día 24 de Agost

Especies.	Mesures.	Pesetes
Blat.	QUARTERA DE 80 LITRES.	12'50
Mestay.	»	10'
Orai.	»	7'00
Segol.	»	9'
Civada.	»	6
Besses.	»	10'
Mill.	»	13'
Panis.	»	12'
Blat de moro	»	13'00
Llobins.	»	7'50
Fabes.	»	10'50
Fabó.	»	11'
Fassols.	»	24'
Monjetes.	»	00
Ous.	Dotzena.	1'10

Establiment tipogràfic de Manel Llach.
 Ferrria Vella.—3 Gerona.

MAXIM FERNANDEZ

PERRUQUER DE S. M.

Ayua Minóxima vegetal pera tenyir lo cabell. No te ri-
 val en lo mon, perquè á més de sos efectes marevellosos, no
 taca ni perjudica la pell en lo més mínim.
 Aquest assombrós y sorprenent específich, se ven en dita
 perruqueria.

24, RAMBLA DE LA LLIBERTAT 24,
GERONA.

Grans rebaxes al engrós.
 També s troba de venda en dit establiment la

TINTURA ABISINIA INSTANTANEA

IMPREMTA Y ENQUADERNACIÓ

MANEL LLACH

FERRERIA VELLA, 5.—GERONA

Impressió de tota mena de treballs tipogràfichs;
 sobres, papers comercials, factures, esqueles y tot
 lo referent á la Imprempta.
 Sobres comercials de color á

5 PESSETES LO MIL

Ferreria Vella 5.—GERONA

EDICIÓ DE PROPAGANDA DEL COMPENDI DE LA

DOCTRINA CATALANISTA

PREMIAT EN LO CONCURS REGIONALISTA

del "CENTRE CATALÁ, de Sabadell

Aprobat per la Junta Permanent de la Unió Catalanista

Tirada 100.000 exemplars

Forma un opúscul de 32 planes en octau, d' esmerada
 impressió sobre paper satinat y ab cubierta de color.

PREU: 15 céntims.

Les demandes al engrós al Secretari del «Centre Catalá»
 de Sabadell.

OBRA NOVA

DELIBERACIONS

DE LA

Primera Assamblea General de Delegats

DE LA

Unió Catalanista

CELEBRADA EN MANRESA EN LO MES DE MARÇ 1892

Aquesta obra, que conté la lista de Delegats de la Assam-
 blea, discursos que en ella s' hi pronunciaren y llegiren, y
 las bases definitivament aprobadas para la **Constitució re-
 gionla. catalana**, se ven al preu de DOS PESETAS en la li-
 breria de Don Joseph Franquet, carrer de l' Argenteria, Ge-
 rona.

JOAN GRIVÉ

Progrés (carrer Nou) 10, Gerona

Aparatos d' il-luminació per gas y petroli.
 Serveys complerts de cuyna. Cereria. Instalacions
 de para-llamps, campanetas eléctricas y teléfonos
 á preus limitadíssims.

MEDICAMENTS ACREDITATS

RECOMENATS PER LA CIENCIA MÉDICA

Xarop d' Hipofosfíts GIMBERNAT

Lo mellor dels tónichs reconstituyens coneguts, desper-
 ta la gana, cura l' anémia, clorosis (colors tristos), malalties
 medulars, histerisme, insomni; d' efectes sorprenents en les
 convalecencias: **Ampolla 10 rals.**

Vi restaurador GIMBERNAT

Probes repetides fetes per distingits facultatius han de-
 mostrat qu' era lo «Restaurador» per escelencia, pera com-
 batre l' escrofulisme (tumors frets) raquitisme, caries dels
 ossos, linfatisme, tisis, debilitats hereditaries ó adquirides,
 vellesa prematura y totes les malalties quina causa sia la
 debilitat ó falta de nutrició.

Te un gust agradable, de manera que en comptes de re-
 pugnar al malalt, aquest lo pren ab gust. **Ampolla 12 rals.**

Vi de nou de kola GIMBERNAT

Considerat com aliment poderós d' economia, regulador
 del cor, estimuland de les funcions digestives y despertador
 de tot organisme empobrit: **Preu 8 rals.**

SE VEN AL ENGRÓS

Farmacia del autor **Conde del Asalto, 14.—BARCELONA**
 Al detall en totes les farmacies.

GRAN SABATERIA

DE

Francisco Malaret

2. RAMBLA DE LA LLIBERTAT 2.

devant del carrer d' Abeuradors y sota la perruqueria de 'n Cot

Calsat pera senyors desde. 6 PESSETES.
 id. pera senyores desde. 4 id.
 id. pera noys desde. 1'50 id.

Especialitat en lo calsat á la mida y de luxo.
 Tot lo calsat, en sa classe, es de primera.

BANCH VITALICI DE CATALUNYA

Companyia general de segurs sobre la vida establerta á Barcelona

CAPITAL SOCIAL

10.000.000 DE PESSETES

Capitals suscrits fins al 31 Dezembre 1893 87,949,791'98 ptes.
 Actiu en idem. 15,337,928'87 »
 Sinistres pagats fins á idem. 32,82,316'69 »
 Reserves ó fondos de segur á idem. 4,178,675'62 »

Les principals classes de segur son:

Vida entera.—Capital pagador á la mort del assegurat, á
 la seva dona, fills ó qualsevol altre persona designada an-
 teriorment.

Mico.—Capital pagador al assegurat si viu lo die fixat;
 ó, immediatament d' ocórrer la seva mort, á la persona
 designada per ell mateix.

Terme fixo.—Capital pagador en lo die fixat sia al assegura-
 rat ó als seus hereus. En cas de mort del assegurat s' aca-
 ba lo pago de les primes.

Aquestos segurs **50** per **100** dels beneficis de
 participan en un **50** per **100** de la Companyia.

SEGURS DE CAPITAL APLASSAT

Segurs temporals.—Segurs de sobrevivencia

SEGURS MIXTOS A CAPITAL DOBLAT

Rentes Vitalícies.

Delegat General á n' aquesta provincia:

Joseph Coderch y Bacó, advocat.—GERONA.

SUCURSAL JUNCOSA

Plassa de la Constitució, número 13
GERONA.

Casa especial en xocolates, cafés, sucres y
 thés.

NARCÍS GRAU

PERRUQUER

Ofereix los seus serveys al públich. Especialitat en pe-
 rruques y postissos.

RAMBLA DE LA LLIBERTAT 13, PRINCIPAL.

ESTABLIMENT
 DE

Don Francisco Sabater

SOMBRERERIA

S' han rebut las últimas novetats pera la próxima
 temporada; los prens sumament económichs.

CAMISERIA.—SASTRERIA PER NOYS

Especialidad en trajes pera col-legials

3, Rambla d' Alvarez, 3.

CENTRE DE VACUNACIÓ

Progrés (Carrer Nou) 23, Barberia.—GERONA

Se vacuna y revacuna directament de la vacu-
 També se ven linfa á 8 rals tubo y á 6 rals als meigs
 y pulpa á 10 rals cristall.

Se envian franchs de ports, dirigintse al Director
 D. Camilo Fontbernat.

LA PREVISION

Primera Companyia Espanyola dedicada exclusivament á
SEGURS SOBRE LA VIDA AB PRIMA FIXA

Dormitori de Sant Francesch, 8, principal.—BAR-
 CELONA.

Agent á Gerona—BEATAS, 2

D. Narcís Boada y Guytó

FILL DE FRANCISCO VILARDELL Y COMP.

SALT

Molí Fariner

Sistemas AUSTRO-HUNGAR y de MOLAS

Tant per l' un com per l' altre sistema se fan
 las moltas á preus sumament modichs.

SABATERIA

DE

JOSEPH M. A VENTÓS

Calsat pera senyors, senyores y nens.
 Especialitat pera 'l que s' encarregui expressament.

ESTABLIMEET Y TALLER

DE

PAU CASSÁ

PINTOR Y EMPAPERADOR

Magnífichs mostruaris de papers pera decorar habitacions
 desde 25 céntims á 30 pesetes la pessa.

Cromos, motllures, transparents y cuadros
 Novetat, bon gust y economia.

Gerona.—Baxada del Pont de pedra, 14

LO GERONÉS

SETMANARI PORTA-VEU

del «Centre Catalanista de Gerona y sa Comarca»

Redacció y Administració: Sabateria Vella, núm. 2, -1.

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Gerona.	1	peseta	trimestre
Fora.	1'25	id.	id.
Estranger.	1'50	id.	id.

Un numero sol, 10 céntims